

I N F O R M A C J A

o działalności Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Zamościu

za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2000 roku

I. ZAGADNIENIA OGÓLNE.

PODSTAWY PRAWNE, KOMPETENCJE, ZASADY DZIAŁANIA.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Zamościu zwane dalej "Kolegium" działa na podstawie ustawy z dnia 12 października 1994r. o samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz.U. Nr 122, poz.593 z późn.zm.).

Zgodnie z art.1 ustawy, Kolegium jest organem wyższego stopnia, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i ustawy Ordynacja podatkowa, w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej, należących do właściwości jednostek samorządu terytorialnego jeśli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Kolegium jest również organem orzekającym w innych sprawach na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Kolegium rozpatruje odwołania od decyzji, zażalenia na postanowienia, żądania wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności decyzji, rozstrzyga spory o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego, rozpatruje wnioski o wyłączenie organu oraz inne skargi i wnioski w trybie uregulowanym w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Od 1 stycznia 1999r. w wyniku reformy ustrojowej państwa Kolegium rozpatruje sprawy należące do właściwości samorządu gmin i samorządu powiatowego.

Właściwość miejscowa Kolegium określona w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lutego 1999r. w sprawie obszarów właściwości samorządowych kolegiów odwoławczych (Dz.U.Nr 13, poz 115), obejmuje powiaty: biłgorajski, hrubieszowski, janowski, tomaszowski i zamojski oraz miasto na prawach powiatu – Zamość.

Do kompetencji Kolegium należały w 2000r. w szczególności sprawy z zakresu :

- a/ podatków i opłat lokalnych oraz zobowiązań podatkowych,
- b/ zagospodarowania przestrzennego,
- c/ pomocy społecznej,
- d/ spraw lokalowych i dodatków mieszkaniowych,
- e/ gospodarki nieruchomościami,
- f/ ochrony środowiska,
- g/ zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- h/ ewidencji pojazdów i ruchu drogowego
- i/ gospodarki odpadami
- i/ ewidencji ludności
- j/ aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste gruntu,
- k/ inne.

Sprawy egzekucji administracyjnej, nieterminowości załatwiania spraw przez organy pierwszej instancji, wyłączenia organu, wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji, rejestrowane są w rodzajach spraw wymienionych pod literami od "a" do "k".

Kolegium rozpatruje sprawy w trzyosobowych składach orzekających na rozprawie lub na posiedzeniu niejawnym. Orzeczenia Kolegium mają formę decyzji lub postanowienia, a w sprawach opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości - formę orzeczenia. Składowi orzekającemu przewodniczy Prezes lub wyznaczony etatowy członek Kolegium. Obsługę kancelaryjno-biurową zapewnia Biuro Kolegium.

Kolegium jest państwową jednostką budżetową - dysponentem kredytów budżetowych pierwszego stopnia - posiadającą wyodrębnioną część w budżecie Państwa.

Wewnętrzną organizację oraz tryb pracy Kolegium reguluje Regulamin organizacyjny. W orzecznictwie członkowie Kolegium zgodnie z art.21 ust.1 ustawy, są związani wyłącznie przepisami prawa.

II. OBSADA KADROWA KOLEGIUM.

Uchwałą Zamojskiego Sejmiku Samorządowego z dnia 31 marca 1995r. Nr VI/40/95 określono skład liczbowy Kolegium na 15 osób.

W 2000 roku Kolegium działało w pełnym składzie powołanym uchwałami Zamojskiego Sejmiku Samorządowego z dnia 16 lutego 1995r. Nr V/34/95 i 31 marca 1995r. Nr VI/91/95 oraz uchwałą Nr XXIV/102/98 z dnia 31 marca 1998r.

Kolegium składa się z 5 etatowych członków w tym - Prezes i Wiceprezes oraz 10 członków pozaetatowych.

Wszyscy członkowie Kolegium spełniają wymogi określone w ustawie. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym uczestniczą w pracach Kolegium, wykazują się wysokim poziomem wiedzy prawniczej i należycie wywiązują z powierzonych obowiązków.

Kolegium posiada 10 etatów, w tym 5 etatów pracowników Biura Kolegium. Na dzień 31 grudnia 2000r. obsadzono 10 etatów. Pracownicy Biura posiadają odpowiednie kwalifikacje i zapewniają prawidłową obsługę kancelaryjno-biurową Kolegium.

III. WARUNKI LOKALOWE, WYPOSAŻENIE.

Siedziba Kolegium mieści się w budynku Delegatury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Zamościu w pomieszczeniach udostępnionych przez Wojewodę. Kolegium zajmuje lokal o pow. 136 m² złożony z 9 pokoi biurowych, w tym sala rozpraw. Warunki lokalowe zapewniają niezbędne potrzeby.

Wyposażenie Biura Kolegium jest odpowiednie. Biuro posiada niezbędny sprzęt biurowy oraz zbiory aktów prawnych, podstawową literaturę prawniczą, zbiory orzeczeń Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego w formie wydawnictw i aktualizowanego programu komputerowego.

IV. STATYSTYKA SPRAW.

A. Liczba spraw ujętych w ewidencji ogółem w 2000r.	1487
- w tym spraw pozostałych z 1999r.	50
- w tym wpływ spraw w 2000r.	1437
B. Rodzaje spraw ujętych w ewidencji w 2000 roku	
1. Liczba spraw administracyjnych	979
- w tym z zakresu :	
a) podatków i opłat lokalnych oraz zobowiązań podatkowych	254
b) zagospodarowania przestrzennego	117
c) pomocy społecznej	357
d) spraw lokalowych i dodatków mieszkaniowych	52
e) gospodarki nieruchomościami	81
f) ochrony środowiska	25
g) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	18
h) ewidencja pojazdów i ruchu drogowego	20
i) gospodarka odpadami	4
j) ewidencja ludności	41
k) inne, pozostałe	10
2. Liczba spraw z zakresu aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste	122
3. Sprawy nie podlegające rozpatrywaniu w trybie decyzji lub postanowień, w tym skargi i wnioski rozpatrzone w trybie Kpa	336.

Sprawy wymienione w pkt.3, w których Kolegium nie wydało decyzji lub postanowień dotyczyły skarg na działalność organów administracji, o charakterze nie dającym podstaw do wszczęcia postępowania administracyjnego, przekazywania podań w sprawach nie należących do właściwości Kolegium oraz pism o wyjaśnienia w sprawach stosowania przepisów prawa. Sprawy te były załatwiane w drodze ich przekazywania właściwym organom, bądź udzielania stosownych wyjaśnień.

V. LICZBA ROZSTRZYGNIEĆ ADMINISTRACYJNYCH KOLEGIUM.

1. Liczba sprawach rozstrzygniętych ogółem w 2000 roku	948
2. Liczba spraw pozostałych do rozstrzygnięcia na koniec roku	81
3. Sposób rozstrzygnięcia:	
1/ sprawy rozstrzygnięte merytorycznie w formie decyzji i postanowień (tzn. w sposób pozwalający na ocenę prawidłowości orzeczenia organu I instancji), ogółem :	948
w tym :	
a) pozytywnie oceniające rozstrzygnięcia organu I instancji, tj. decyzje utrzymujące w mocy zaskarżone decyzje (art.138 § 1 pkt 1 Kpa, art. 238 § 1 pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa) oraz decyzje odmawiające stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznych	431
b) negatywnie oceniające orzeczenia organu I instancji, tj. decyzje wydane w trybie art.138 § 1 pkt 2 Kpa, art.233 § 1 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa (decyzje zmieniające decyzje organu I instancji oraz uchylające decyzje organu I instancji i umarzające postępowanie)	89
c) decyzje stwierdzające nieważność decyzji organu I instancji (art.156 § 1 Kpa, art.274 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa) oraz decyzje stwierdzające wydanie decyzji przez organ I instancji z naruszeniem prawa (art.156 § 2 i art.158 § 2 Kpa, art.250 § 2 i art.251 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa)	32
d) decyzje uchylające decyzje organu I instancji i przekazujące sprawy do ponownego rozpatrzenia (art.138 § 2 Kpa, art. 233 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa)	330
2/ Sprawy rozstrzygnięte w inny sposób, w tym m.in. stwierdzenie niedopuszczalności odwołania oraz uchybienie terminu do wniesienia odwołania, zawieszenie postępowania odwoławczego, odmowa wznowienia postępowania (art.149 § 3 Kpa, art.243 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa) i odmowa wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji (art.157 § 3 Kpa, art.249 ust.1 ustawy Ordynacja podatkowa), przekazanie wg właściwości	53
3/ Postanowienia wydane w wyniku rozpatrzenia zażaleń na bezczynność organu, ogółem	13
- w tym uznające zażalenie za uzasadnione	10

VI. LICZBA ORZECZEŃ W SPRAWIE OPŁAT ZA UŻYTKOWANIE WIECZYSTE.

- ogółem	122
1. Sposób załatwienia wniosków	
a) oddalenie wniosku	28
b) ustalenie wypowiedzenia za uzasadnione w mniejszej wysokości i ustalenie opłaty	9
c) ugoda	85
d) stwierdzenie uchybienia terminu do złożenia wniosku	-
e) umorzenie postępowania	-
f) stwierdzenie bezpodstawności (nieskuteczności) wypowiedzenia	-
2. Liczba wniesionych sprzeciwów od orzeczeń Kolegium	-

VII. LICZBA DECYZJI I POSTANOWIEŃ KOLEGIUM ZASKARŻONYCH w 2000R DO NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO.

- ogółem	96
- wskaźnik zaskarżalności w stosunku do ogólnej liczby podjętych rozstrzygnięć podlegających zaskarżeniu	9,1%

VIII. LICZBA SKARG UWZGLĘDNIONYCH PRZEZ KOLEGIUM WE WŁASNYM ZAKRESIE w TRYBIE art.38 ust.2 USTAWY o NSA

- ogółem	3
----------	---

IX. LICZBA SPRAW ROZPOZNANYCH w 2000 ROKU PRZEZ NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY.

- ogółem	58
<u>Sposób załatwienia skarg :</u>	
a) odrzucenie skargi	6
b) oddalenie skargi	38
c) uchylenie decyzji lub postanowienia	5
d) stwierdzenie nieważności decyzji lub postanowienia	4
e) stwierdzenie niezgodności z prawem decyzji lub postanowienia	-
f) umorzenie postępowania	5

X. UWAGI

Rok 2000 był drugim z kolei rokiem funkcjonowania Kolegium po wejściu w życie z dniem 1 stycznia 1999r. reformy administracji publicznej. Nastąpił dalszy wzrost w stosunku do 1999r. liczby wpływających i rozpatrywanych spraw. Liczba spraw ogółem w porównaniu do 1999r. wzrosła o 17% w tym podlegających rozpatrzeniu w trybie orzeczniczym o 20%. Natomiast w porównaniu do 1998r. wzrost ten wynosił odpowiednio 43% i 58%. Wzrost ten dotyczy głównie spraw o znacznym stopniu skomplikowania, tak pod względem prawnym, jak i stanu faktycznego. Są to sprawy z zakresu ewidencji pojazdów i ruchu drogowego, ewidencji ludności, gospodarki nieruchomościami. Znacząco wzrosła liczba spraw z zakresu pomocy społecznej, o 39% w porównaniu do 1999r. Natomiast do 1998r. wzrost liczby tego rodzaju spraw jest nieporównywalny ze względu na zmianę zakresu orzecznictwa.

Do 1999 roku Kolegium nie było uprawnione do orzekania w sprawach wyspecjalizowanych form pomocy społecznej takich jak zasiłki okresowe, okresowe gwarantowane, zasiłki stałe, zasiłki z tytułu ochrony macierzyństwa. Sprawy z zakresu pomocy społecznej stanowiły 32% ogólnej liczby spraw wpływających. Na niezmiennym poziomie utrzymuje się natomiast wpływ spraw dotyczących zagospodarowania przestrzennego, dodatków mieszkaniowych, ochrony środowiska oraz zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W sprawach podatków i opłat oraz zobowiązań podatkowych zaznaczyła się tendencja spadkowa lecz ich liczba nadal utrzymuje się na drugim miejscu w układzie rodzajowym.

W roku 2000 utrzymały się proporcje z lat poprzednich dotyczące sposobu rozstrzygniętych spraw. Decyzje pozytywnie oceniające rozstrzygnięcia organu pierwszej instancji, to jest utrzymujące zaskarżone decyzje w mocy stanowią 45%. Natomiast decyzje Kolegium, mocą których uchylono decyzje organów I instancji i przekazano sprawy do ponownego rozpatrzenia stanowiły 35%. W 32 przypadkach stwierdzono nieważność decyzji pierwszoinstancyjnych, co stanowi 3,0%.

W porównaniu do 1999 roku czterokrotnie wzrosła liczba wniosków w sprawach opłat za wieczyste użytkowanie nieruchomości o stwierdzenie, że podwyższenie opłaty jest nieuzasadnione lub uzasadnione w mniejszej wysokości. Trzy czwarte tych wniosków zostało załatwionych poprzez doprowadzenie do zawarcia ugody właściciela nieruchomości z użytkownikiem wieczystym. Na uwagę zasługuje więc w tych sprawach realistyczne stanowisko zarządów gmin miejskich. Skutkiem tego jest brak sprzeciwów do sądu powszechnego od orzeczeń Kolegium.

Od 1999 roku utrzymuje się wysoki wskaźnik zaskarżalności decyzji do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Natomiast skuteczność tych skarg dla skarżących jest nadal niska i wynosi około 15%, co oznacza, że tylko co 6 lub co 7 skarga bywa przez Sąd uwzględniona. Przyczyna wzrostu odsetka zaskarżonych decyzji Kolegium ma w znacznej części źródło w rozwiązaniach prawnych, ograniczających możliwość wydawania przez Kolegium orzeczeń rozstrzygających sprawę co do jej istoty w przypadkach gdy rozstrzygnięcie sprawy jest uzależnione od uznania administracyjnego.

Zgodnie z art. 138 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego i odpowiednim przepisem Ordynacji podatkowej, Kolegium nie jest uprawnione do wydania decyzji na korzyść strony, jeżeli sprawa podlega rozstrzygnięciu w oparciu o uznanie administracyjne organu pierwszej instancji. Dotyczy to umarzania zaległości podatkowych oraz większości rodzajów świadczeń z pomocy społecznej. W takich przypadkach Kolegium ma obowiązek ograniczyć się jedynie do uchylecia skarżonej decyzji i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji. Może więc jedynie w uzasadnieniu decyzji wskazać temu organowi sposób rozstrzygnięcia, co jednak nie ma mocy wiążącej.

Rosnąca liczba spraw ogółem, sposób rozstrzygnięć oraz odsetek zaskarżalności decyzji Kolegium a także odsetek skuteczności tych skarg świadczą o rosnącej świadomości prawnej i umiejętności korzystania przez obywateli z przysługującej im ochrony prawnej.